

Úvod.

Autoři československého zákona proti nekalé soutěži měli na vybranou dvojí cestu. Mohli vypracovati zákon na originelních, zcela samostatných základech, jak činila osnova odb. přednosta dr. Müllera, anebo mohli se řídití osvědčenými vzory zahraničními. Autoři zvolili tuto druhou cestu, neboť při úpravě látky, pro kterou neměli jsme s dostatek domácích zkušeností, bylo třeba postupovati s náležitou opatrností. Z cizích vzorů pak mohly přijíti v úvahu dva systémy: francouzský a německý. Francouzské právní vědě a francouzské soudní praxi postačil pro účinné potírání nekalé soutěže jediný zákonný předpis, totiž článek 1382 Code civil, jenž stanoví zásadu, že ten, kdo způsobil někomu škodu, jest povinen mu ji nahraditi. Praxe německá a rakouská mohla se ovšem opřítí o předpisy obdobně znějící; avšak soudnictví středoevropské netěšilo se v dřívějších dobách tak privilegiovanému postavení jako soudy francouzské — tím snad možno si vysvětliti, že nemělo dosti pružnosti a odvahy řešiti choulostivé problémy nekalé soutěže na podkladě všeobecně znějících právních předpisů, nýbrž že potřebovalo k tomu předpisy podrobnější.

Tyto podrobnější předpisy byly v Německu vydány zákonem ze dne 27. května 1896, č. 145 ř. z. V tomto uvedeny byly nejčastější typické případy nekalé soutěže a postiženy byly sankcemi civilně i trestně právními. Brzo však se ukázalo, že tyto předpisy samy o sobě nepostačují. Vynalézavost lidská tam, kde se jedná o hmotný prospěch, jest nekonečná a dovede i přesně formulovanou definici zákona vždy obejítí; poněvadž pak vypočítáváním jednotlivých typických skutkových podstat nebylo možno zahrnouti všechny případy nekalé soutěže, které přináší s sebou plnost hospodářského života, měla tato vynalézavost dosti příležitosti, aby využívala mezer zákona. Tomuto jednání bylo třeba položití závory. Stalo se tak zákonem ze dne 7. června 1909, č. 499 ř. z., jenž kromě jiných menších změn postavil konstrukci německé úpravy na nový základ; ponechal dřívější zákazy jednotlivých skutkových podstat, avšak doplnil je generální klausulí, která zakazovala jednání, jež jsou podnikána v hospodářském styku za účelem soutěže a jež se přiči dobrým mravům. Tímto způsobem rozpadl se německý zákon na dva díly: na § 1, obsahující generální klausuli, a na další podrobnější ustanovení, týkající se jednotlivých skutkových podstat a předpisů procesních.

Tohoto vzoru, jehož účelnost byla dlouholetým praktickým užíváním osvědčena, přidržel se také československý zákonodárce. Také náš zákon má v prvním paragrafu generální klausuli, a v paragrafech dalších podobně jako německý stíhá civilně a trestně jednotlivě podrobně definované skutkové podstaty nejtypičtějších případů nekalé soutěže. Přes to však, že se náš zákon přibližuje německému v této základní konstrukci, a na četných místech přejímá dokonce doslovně i německý text, přece jen v řadě důležitých bodů od práva německého se odchyluje. Nejdůležitější odchylky jsou asi tyto: systematika čes-

koslovenského zákona liší se od německé tím, že ustanovení trestně-právní shrnuje do zvláštních kapitol, čímž dociluje větší přehlednosti. Kromě toho nesvěřuje náš zákon zákroky proti nekalé soutěži výlučně do rukou soudů, nýbrž povolává k těmto zákrokům ve třech (event. čtyřech) výslovně vypočtených případech také úřady administrativní. Kompetence těchto úřadů může pak býti ještě rozšířena v případech třetího odstavce §u 53, jenž přiznává živnostenským společenstvům kompetenci k autonomní úpravě nekalé soutěže. Přestupky těchto autonomních zákazů, vydaných živnostenskými společenstvy, stíhány jsou rovněž úřady správními. Za nejdůležitější obsahovou změnu proti německému zákonu považujeme však *o d c h y l n é z n ě n í g e n e r á l n í k l a u s u l e*: kdežto německý zákon stíhá jednání proti *d o b r ý m m r a v ů m*, míří náš zákon proti jednání toho, kdo v hospodářském styku jednáním způsobilým poškoditi soutěžitele dostane se v rozpor s dobrými mravy soutěže. Budeme míti ještě příležitost zabývatí se podrobněji významem tohoto rozdílu. Zde postačí, konstatujeme-li, že znění našeho zákona jest *p ř í s n ě j š í*, neboť to, co se ještě nepřící pocitu obecné slušnosti, může přes to býti závadným s hlediska jemnější stavovské morálky soutěžní. To dává tedy naši praxi možnost, aby potírala i taková jednání soutěžní, která německá prakse by za nekalá označovala jen s váháním nebo vůbec za nekalé neprohlásila.

Okolnost, že náš zákon v četných bodech k německému se přimyká, má pro nás nespornou výhodu praktickou, neboť vzhledem k tomu, že středoevropské poměry hospodářské jsou v základech obdobné, možno výsledků, ke kterým německá prakse se dopracovala po víceletém často usilování a kolísání, výhodně pro nás použiti. Tím ovšem není řečeno, že bychom německé názory musili přejímati nekriticky. Zvláště po ideových převratech poválečné doby i posledních dnů bude třeba v každém jednotlivém případě pečlivě zkoumati, zda soutěžní morálka naše i německá se shodují. Soudíme ovšem, že tuto shodu bude asi možno ve většině případů potvrditi. Názory našich a německých hospodářských kruhů na otázky soutěžní slušnosti nebudou se asi lišiti tolik, jako se dnes liší naše a německé názory na př. na základní otázky kulturní.

Zdalo by se účelným, kdybychom v dalším svém výkladu přidrželi se systematiky zákona, t. j. kdybychom napřed probrali případy, spadající pod generální klausuli, a potom případy ostatní. My však rozhodli jsme se pro postup opačný z důvodů didaktických. Tím, že se budeme zprvu zabývatí případy, při jejichž posuzování bude nám bezpečným vodítkem přesný text zákona, připravíme se zajisté pro lepší chápání případů generální klausule, při nichž tohoto vodítka budeme již musiti postrádati. Máme však ještě jiný důvod pro svůj postup: jak ukazuje vývin německé prakse i německé právní vědy, nabývá generální klausule stále většího a většího významu. Bude tedy vhodno, jestliže jí, až projednáme případy, týkající se skutkových podstat zákonem definovaných, popřejeme tolik místa, abychom k výkladu praktických případů mohli připojiti i některé vlastní úvahy teoretické. Kdybychom tak učinili hned s počátku, snad bychom tím jen zbytečně odradili čtenáře, jenž v naší knize bude především hledati poučení praktické.